

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Г. № КС-11
Дата 06.06.2000

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

от група народни представители
за тълкуване на чл.18,ал.4 от Конституцията на Република България

По чл.149,ал.1,т.1
от Конституцията на
Република България

Образуван КД № 8/2000 г. Вземан
на Г-нета (Синя Нова, Доклад по допустимостта за 22.06.2000 г.

31.06.2000 г.

Уважаеми конституционни съдии,

Съгласно чл.18,ал.4 от Конституцията на Република България
“Със закон може да се установява държавен монопол върху
железопътния транспорт, националните пощенски и
далекосъобщителни мрежи, използването на ядрена енергия,
производството на радиоактивни продукти, оръжие, взривни и
биологично силно действащи вещества.”

Със свое Решение №2/1996г. по к.д. №26/1995г. относно
тълкуване на цитираната по-горе разпоредба Конституционния съд е
приел, че “В чл.18,ал.4 от Конституцията са изброени изчерпателно
стопанските дейности, в сферата на които държавата със закон може да
установи монопол”. В мотивите към решението КС посочва, че тези
дейности имат такова важно значение за икономиката на страната, че
установеният със закон държавен монопол ще бъде в интерес на
гражданите и обществото. По нагатак в мотивите се посочва, че
разпоредбата на чл.18,ал.4 трябва да се свърже с принципите на
свободната стопанска инициатива по чл.19,ал.1 и с изискването
“законът да създава и гарантира на всички граждани и юридически
лица еднакви правни условия за стопанска дейност”.

Систематичното тълкуване на чл.18,ал.4 и чл.19,ал.2 изисква
първия текст да бъде приет като изчерпателно изброяване на
стопанските дейности, относно които е допустимо да се установи

държавен монопол. Логиката на конституционния законодател е принципно да бъдат утвърдени еднакви правни условия за всички субекти на стопанска дейност и да се предотвратява монополизмът, от една страна, и от друга страна, **да се допусне установяването на държавен монопол със закон само в изчерпателно изброените в самата Конституция сфери** на стопанска дейност /чл.18,ал.4/.

С оглед на предстоящата приватизация на предприятия, които упражняват някои от дейностите, върху които е установен държавен монопол, възниква въпроса доколко е допустимо от гледна точка на Конституцията прехвърлянето на държавния монопол върху други лица вкл. и по реда на ЗППДОП, както и установяването със закон на монопол в полза на друго лице.

Съгласно § 10,ал. 1 от Закона за далекосъобщенията /обн. в ДВ,бр.93 от 1998г./ на основание чл. 18, ал. 4 от Конституцията на Република България се установява държавен монопол върху:

- а) предоставяне на обикновена телефонна услуга (селищна, междуселищна, международна и транзитна) между крайни точки на фиксираната телефонна мрежа до 31 декември 2002 г.;
- б) предоставяне на линии под наем при публично известни условия до 31 декември 2002 г.

В тази връзка считаме за необходимо Конституционния съд да се произнесе и относно съдържанието на понятието **“националните далекосъобщителни мрежи”** визирано в разпоредбата на чл.18,ал.4 от Конституцията, с оглед уточняване на дейностите, върху които може да се установи държавен монопол в областта на далекосъобщенията. По този начин ще стане ясно и кои телекомуникационни дейности и услуги /в това число предаването на данни чрез ИНТЕРНЕТ, спътниковите връзки чрез VSAT и мобилните телефонни услуги/ са извън обхвата на горния монопол.

Считаме, че тълкуването в случая следва да се основава на цитираното по-горе решение на КС, което според нас напълно съответства на буквата и духа на заложените в чл.18 и чл.19 принципи на Конституцията на Република България. Следва да се има в предвид и разпоредбата на чл.2,ал.2,т.1 от Закона за далекосъобщенията, според която целта на закона е да се осигурят условия за: **“либерализиране на**

далекосъобщителните дейности и услуги, създаване на свободен пазар и лоялна конкуренция.”

Тълкуването в този смисъл е и в съответствие с директивите на Европейската комисия /например Директива 96/19 ЕИО/, както и с поетите от Република България ангажменти, във връзка с присъединяването на страната към Европейския съюз / Европейското споразумение за асоцииране, ДВ бр.61/1995г., в сила от 01.02.1995г./.

Уважаеми конституционни съдии,

Молим на основание чл.149,ал.1,т.1 от Конституцията на Република България да дадете задължително тълкуване на чл.18,ал.4 от Конституцията, а именно, че:

1. Монополът по смисъла на чл.18,ал.4 може да бъде притежание единствено на българската държава и прехвърлянето му на друго лице /частно-правен или публично-правен субект/ вкл. и по реда на ЗППДОП, както и установяването със закон на монопол в полза на друго лице е противоконституционно.

2. Какво включва понятието “националните далекосъобщителни мрежи” по смисъла на чл.18,ал.4, за да се уточнят дейностите, върху които може да се установи държавен монопол в областта на далекосъобщенията, както и с оглед на това да станат ясни всички други телекомуникационни дейности и услуги /в това число предаването на данни чрез ИНТЕРНЕТ, спътниковите връзки чрез VSAT и мобилните телефонни услуги/, които остават извън обхвата на горния монопол.

Молим да конституирате като страни Министерският съвет и Комисията за защита на конкуренцията.

01.06. 2000г.

Народни представители:

1. Любен Корнезов
2. Стефан Нешев
3. Кирил Ерменков
4. Венко Вълчев
5. Атанас Траянов
6. Елена Пондурова
7. Елена Сиднева
8. Таня Бичка

8. Ибрагим Иосифов
9. Златко Ж. Златев
10. Христо Столетов
11. Рензи Осман
12. Мухом Емиш
13. Хасим ДАЛ
14. Осман Октаи
15. Кемал Еюп-
16. Емел Етем
17. Рамадан Милков
18. Метви Местви
19. Ринко Ганел
20. Инд БАТМини
21. Иван Зензов
22. Вун Станков
23. Тимур Башакиров
24. Иво Владис
25. Кечев Меришор
26. Любомир Воняков
27. Гюмри Ив. Токором
28. Румели Амаров
29. Драган Митов
30. Ивомир Пандев
31. Сафван Сулман
32. Антон Г. Манев
33. Пламен Славов
34. Јулијана Јанчева
35. Велимир Маслава

35. Иван К. Иванов
36. Агел Райчев
37. Мария Б. Утева
38. Джордан Шкопанчев
39. Агата Янкова
40. Делко Марев
41. Анке Стоев
42. Васил Козачев
43. Атанас Лозанов
44. Иван Борисов
45. Петър Димитров
46. Радика Бочев
47. Атанас Кочуков
48. Мелан Желев
49. Мелан Белчев